

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Ego aute[m] co[n]stitutus sum rex ab eo, super Zion monte[m] sanctum
eius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

Deinde amissis omnium rerum auxilijs, uastantur, radicanur, destruuntur, ut in corpore quoq; nullum sit eis solatium.

Tandem summum accedit malorum, q; tribulatio & angustia cōturbat animas eorum, æterno pauore. Ita in fama, in rebus corporalibus in rebus æternis plectuntur, nullaq; sit creatura, nec deus illis propitijs. Obsecro, quis non miseretur inimicis suis, quis non ploret pro eis, quis non omnia pro eis, nedum ab eis ferat, qui firmiter credat, hæc intolerabilia mala illis imminere: Deinde uide ordinem.

*Christianus
qui credit de
plorat inimicos,
nō odit.*

Primum, ridentur & subsanantur, uersa eorum gloria in summam confusio nem (Hæc enim extrema possessio est) deinde uastantur, exuti rebus & facultatibus paternis, quæ est altera possessio. Ultimo, terrentur pauore, ablata omni spe & fiducia in spiritu, quæ est intima & nouissima possessio, atque hij fiunt, tanq; puluis ante faciem uenti.

Atque iterum uides, impiorum poenam describi, pauorem & horrorem. Si cut enim regnum dei est iusticia, & pax & securitas, ita necesse est, infernum esse peccatum, pauorem & horrorem.

Ego autē cōstitutus sum rex ab eo, super Zion montē sanctum eius.

Hic mutatur persona, nō enim de se Dauid loquitur, sed Christus. Hebræus uero patris personam sonat: Ego constitui seu ordinaui regem meum, super montem Zion, sanctum meum. Nec puto rem tanti esse momenti, ut propter uerbi cōtrouersiam digladiemur, cum uterq; sensus bonus sit, nisi q; hebræus textus tropo scripturæ usitato magis conuenit, quo patri tribuitur autoritas, iuxta illud psal. cix. Dixit dominus domino meo, sede a dextris meis. Et psal. lxxxviiij. Et ego primogenitum ponam illum, excelsum præ regibus terræ. Stat puleñ. putat dici posse: Ego autem unxi regem meum, nixus uerbo fidelium, Act. iij. ubi dixerunt: Cōuenerunt aduersum puerum tuum Iesum, quem unxisti. Sed uident uerbum, unxisti, nō ex isto uersu, immo ex secūdo sumpsisse, ubi dixerāt, aduersum Christum eius, quod sonat, aduersum unctum eius, quod confirmandi affectu repetunt. Vere inquit, illi Christus & unctus est, quem tu unxisti, id est, Christum fecisti.

Illud pro mea paruitate sapio, sanctum meū, nisi hebræus cogeret ad mōtem Zion copulari, non inepte ad Christum pertinere uideret, ut esset sensus: Ego constitui regem meum super Zion mōtem, nō quemlibet hominem, sed eum qui est sanctus meus, unctus a me spiritu sancto. Nam Christus sanctus dei, & sanctus Israel dicitur in scripturis, ut psal. xv. Nec dabis sanctum tuum uidere corruptionē. Et psal. lxxx. Dñi est assumptio nra, & sancti Israel, regis nostri, Sed hebræus (ut dixi) Montem sanctum meum, habet.

Est itaq; sensus: Illi noluerūt eū regnare super se: & aduersum me, & regē meū conuenerunt, uerum consilium meū stabit, & uoluntas mea fiet. Quis resistet uultui meo? occiderūt illi eum, Ego regem cōstitui eum, Subdixerūt sese illi, Ego mōtem Zion sanctum subieci ei, & omnes terminos terræ, Ac sic irrisi & subsannati sunt, & inania meditati palam ostenduntur.

Pertinet iste uersus ad locum communem ambitionis & arrogantiæ, quibus hodie in Ecclesia Christi, nihil impudentius dominatur, Sic enim Heb. v. Apollolus eum tractat. Nec quisq; sumit sibi honorem, nisi uocatus tanq; Aaron, nec Christus seipsum glorificauit, sed qui dixit ad eum: Filius meus es tu. Et iterum;

*Locus communis
ambitionis
& arrogantiæ*

iterum: Sede a dextris meis, hoc est, quod totus psalmus hic pene inculcat, quod omnia Christi a patre ordinata, non a Christo ipso arrogata & ambita delatibit. At decreta nostra iam multis annis uix aliud, quod de dignitate, potestate, priuilegijs, multo & graui ambitionis fetore tractant, sine ulla patris ordinatione aut constitutione.

Ecclesia Christi, mons Zion uocatur, quod in cœperit & misso spiritu sancto, ibi instituta est. Et quanquam nulli sit loco addicta, tamen necessarium erat, ut in aliquo certo loco exordium haberet. Vnde & postea illinc mota est in omnem terram, ut impleretur illud Christi Ioan. iij. Venient dies, quando nec in Hierusalem nec in monte hoc patrem adorabitis. Atque ita Ecclesia iam nullum locum & omnem locum habet, Simul spiritu sancto magistro, Ecclesie Hierosolymitanæ, hec modestia seruata est, ut nunquam de primatu & dignitate cum alijs Ecclesijs certaret, sicut Romana & Constantinopolitana certauerunt diuturno & scâdaloso certamine. Cum tamen illa (si primatus quareretur) omnibus iuribus anteferri cæteris debuisset, tum quod Christus ipse pontifex uerus fuerit, rex constitutus a deo patre, tum quod Ecclesia tota ibi exorta, cœlestis nata omnes Ecclesie, uereque mater Ecclesiarum ipsa sola, ibi omnes Apostoli & discipuli uelut presbyteri fuerint, sed noluit deus id fieri, ut arrogantiam istam primatus reprobam nobis ostenderet, nec affectandam ulli alteri, quam nec ei, cui debebatur, permisit.

Monarchiam Non quod damnem Romanæ Ecclesie Monarchiam, sed quod detestor eam **Pape nō damnat.** ui & impetu extorqueri, ac uelut præcepto dei arrogari, quæ multo fidelium consensu, & charitatis uinculo debuerat stabiliri, ut esset, non dominantis potestatis, sed seruentis charitatis Monarchia. Arrogantiam damno, rem commendo: Aurum non est malum, sed auaricia: Caro non est mala, sed libido carnis. Quanquam etiam hic satis resistit uigilanter Christus, quod nunquam omnibus Ecclesijs huic subijci passus est.

Igitur mons Zion uocatur, usitatissimo Tropo synecdoche, continens pro contento, sicut Hierusalem ciuitas, pro populo ciuitatis. Non solum autem hęc ratio, sed & nois, rei, & formæ allegoria. Nomen Zion, speculam significat, Ecclesia autem non tantum specula dicitur, quod deum & cœlestia per fidem (id est a longe) speculatur, sapiens quæ sursum sunt, nō quæ super terram debet etiam quæ in ipsa sint ueri speculatores & uigiles in spiritu, quorum est, populi subiecti curâ habere, & insidias hostium & peccatorum obseruare, qui graue,

Zionius aut Episcopi, uelut speculatores uocantur, quos ob eandem causam Zionicos aut **Zionius pro Episcopo.** Zionios ab hebræo fingere possis. Res autem est, quod Zion mons est, ita Ecclesia coram deo, spiritali altitudine sublimis est, propter magnitudinem uirtutum, donorum, gratiarum, operationum &c. quibus eam deus exaltauit, super omnem potentiam, sapientiam, iusticiam, hominum, iuxta illud Isaie. ii. & Mich. iij. Erit mons domus domini in uertice montium, & eleuabitur super omnes colles, Quod iterum cogor interpretari, propter carnales istos somniatores, qui uerba dei semper trahunt ad pompam mundi, Exaltatur Ecclesia, super omnem potentiam & altitudinem mundi, non diuitijs, aut potentia, sed fide, spe, charitate, & uirtutibus cōtemptricibus diuitiarum & potentia mundana, quæ enim Ecclesia nunc in his est sublimis, non Ecclesie proprium est, sed peregrinus quidam leuiathā, ideoque tantum decreuit in sapientia uerbi dei, in sanctitate uitæ, in uirtute operum &c. Hii enim sunt montes & uertices uerissimi Ecclesie Christi, in quibus nō potest eam mundus æmulari: In illis autem mundum ipsa iam dicitur

Altitudo Ecclesie. res, qui uerba dei semper trahunt ad pompam mundi, Exaltatur Ecclesia, super omnem potentiam & altitudinem mundi, non diuitijs, aut potentia, sed fide, spe, charitate, & uirtutibus cōtemptricibus diuitiarum & potentia mundana, quæ enim Ecclesia nunc in his est sublimis, non Ecclesie proprium est, sed peregrinus quidam leuiathā, ideoque tantum decreuit in sapientia uerbi dei, in sanctitate uitæ, in uirtute operum &c. Hii enim sunt montes & uertices uerissimi Ecclesie Christi, in quibus nō potest eam mundum ipsa iam dicitur

iam diu superat, si Ecclesia uocari debet, quæ talia facit. Nam Ecclesiam ueram Christi certum est, semper eandem manere.

Forma Zion montis fuit, q̄ ipse in uertice Meridiano erectus, ciuitatem Hierusalem sub se habuit, in latere Aquilonis decliuem, & ad se accliuem, ut psalmo, xlvij. Mons Zion, latera Aquilonis ciuitas regis magni. Ista decliuitas & accliuuitas potest significare pugnam internam populi Christi, quæ est inter carnem & spiritum, Caro ad Aquilonem, Spiritus ad Meridiem tendit. Aut duas illas uitas, actiuam & speculatiuam, illa declinat ad curanda temporalia propter alios, hæc ascendit ad cœlestia, & pendet ad speculam, in qua sunt Episcopi uita & uerbo excellentissimi, alios ad se trahentes. In quorum medio est mons Moria, mons templi, hic est Christus deus & homo, qui utranq; completur, in utraq; moratur, sicut idem mons Moria, inter Hierusalem, sub monte Zion situs figurat. Est enim mons Moria, id est, uisionis, in quo Abraham obtulit filium suum, in quo & Salomon postea ædificauit templum, & nos quoque super Christum offerimur cum Isaac, & ædificamur in templum dei per uerum Salomonem. Christus enim mons, Moria nobis est, q̄ deus neminem uideat neq; agnoscat, qui non hoc loco, id est, super Christum & in Christo offertur & ædificatur, super hunc enim solum respiciunt oculi domini. Unde uocatur mons, Dominus uidebit in æternum, Verum Hæretici & superbi alios montes uisionis seu inuisionis potius erigunt, dum iusticijs & operibus suis mereri dei respectum uolunt.

Sanctus dicitur, non figurali illa sanctitate legis aut externæ consecrationis, in spiritu enim loquitur. Ideo non contentus dicere, Montem sanctum, addit, meum, q. d. qui & mea sanctitate factus est, nō qua lapides, ligna, parietes sanctificantur, sed qua mens & corpus, unctione gratiæ spiritus consecrantur, & per fidem, spem, charitatem, purificatur de die in diem. Est enim sanctum, qd̄ ab usu pphano separatum, solis sacris & diuinis usibus dicatum est. Quod ceremonialiter & literaliter fit per pontifices homines, sed ueritate & spiritu per spiritum sanctum diffusum in cordibus nostris.

In quibus omnibus manifeste distinguit Christi regnum, ab omnibus alijs regnis. De hoc solo rege pronunciat: Ego constitui, seu ego constitutus sum, quæ persona, cum sit deus inuisibilis & spiritualissimus, omnino spiritualem constitutorem indicat, cum cæteros nō ipse per seipsum, sed homines per homines constituit, uisibiles per uisibiles, non ergo regnum Christi est de hoc mundo, sed in spiritu & ueritate. Item: Regem meum, non regem hominum, seu quem homines constituunt. Christus ergo rex in spiritu & coram deo est. Deinde quanc̄q; super montem Zion constitutus est, tamen adiectum est, Sanctum meum, seu sanctum eius, ut regnum Christi intelligatur quidem esse, populus in Zion, sed is qui spirituali sanctitate sanctus est. Vides iterum, non in potestate, nec sapientia, nec dignitate mundi Ecclesiam Christi consistere. Et si sunt qui extra Monarchiam nouam, nullum Christianum existere garriant, cum Monarchiæ potentia nihil pertineat ad spiritualem sanctitatem,

Prædicās præceptum eius, Dominus dixit ad me, filius meus es tu, ego hodie genui te.

Hebraeus, hoc loco septimum uersum incipit hoc modo: Narrabo dei præceptum, Dñs dixit ad me, &c. quæ coherrentia meo iudicio id efficit, ut sciamus de quo